

Metalliesineitä, jotka syyskuussa 2017 löytyivät metallinetsinnässä Mikkelin Alarannasta ja toimitettiin Kansallismuseon arkeologisiin kokoelmiin Helena Rannan (Museovirasto) välityksellä.

Lahja.

Verif.

Rautakautinen kalmisto Mikkeli Alaranta 1 (492010051) sijaitsee Sairilassa nelisen kilometriä Mikkelin ruutukaavakeskustasta itään, pääosin matalalla metsämäellä ja osittain pellolla noin 170 metrin päässä Ukonveden (Saimaan) rannasta. Muinaisjäännösalue kuuluu pääosin kiinteistöön 491-419-1-45, pieneltä osin kiinteistöön 491-419--1-241.

Kohteesta on saatu aiemmin löydöt KM 26917:1, KM 28820:1 - 52, KM 29422:1 - 3, KM 29535:1 - 29 ja KM 29842:1. Päänumerolla 42568 luetteloidut löydöt ovat peräisin löytöhetkellä rajatun muinaisjäännösalueen länsipuolelta, metsämaalta, jonne muinaisjäännösalueen rajausta on sittemmin jatkettu.

Päänumerolla KM 42568 luetteloidut löydöt tulivat noin 20 cm syvyydestä. Löytäjä lopetti kaivamisen kirveen (KM 42568:1) löytymiseen. Löydöt KM 42568:21 - 23 ovat paljastuneet kirveen "pehmusteena" toimitetusta maasta, ja lienevät kirveen välittömältä löytöpaikalta. Maan seasta löytyi myös resentti nahanpala, itsenäisyyden ajan 5 pennin raha ja alumiininkappale.

Löytäjän löydöille ilmoittama yhteinen keskikoordinaatti (ETRS-TM35FIN): p = 6839377, i = 518336.

Diar. 12.03.2020

Luett. Raninen Sami

1	<u>Kirves</u>	1 kpl, 411,00 g
	Petersenin M-tyypin kirves eli tappara, rautaa. Kolmiomainen silmä, jonka alapuolella selvät, kolmiomaiset korvakkeet silmän molemmin puolin. Silmän yläpuolella ei varsinaisia korvakkeita, vaan hyvin matalat ja leveät kolmiomaiset ulkonemat. Leveysmitta alhaalla (keskimmäinen mitta) on mitattu terän kulmasta toiseen viistosti terän kautta. Teränsuuta reunustaa selvä palho, joka on muuta terää paksumpi. Mitat 178,00 x 144,00 x 30,00 mm	
2	<u>Soikea kupurasolki</u>	1 kpl, 15,20 g
	Soikean kupurasoljen katkelma, kupariseosta. Voimakkaasti sulanut. Sisältää soljen toisen suipon pään, takana neulakota. Kuoren paksuus noin 3 mm. Koristereliefin jäännöksistä päätellen todennäköisesti ns. krapusolki eli Ailion H-tyypin solki. Mitat 33,00 x 42,00 x 12,00 mm	
3	<u>Kulkunen</u>	1 kpl, 19,70 g
	Kulkunen, kupariseosta. Litistynyt (lehdykät taipuneet sisään), mutta muuten ehjä. Mitään koristelua ei erotu. Rainion (2010) kulkustypologiassa lähinnä ryhmää 5: kulkunen on taivutettu nelisakaraisen tähden muotoon leikatusta pellistä (paksuus 1 mm). Rainion esimerkkikuvista poiketen kulkunen on ylhäältä katsoen rombin	

muotoinen (kiinnityssilmukan silmä osottaa kahteen laajimpaan kulmaan eikä sivujen keskelle). Kansikaan ei ole tasainen, vaan loivasti kupera, mutta esineen vääntyneisyys korostaa tätä. Paksuusmitta (viimeinen mitta alhaalla) on esineen mitta lehdyköiden kärjistä kiinnityssilmukan laelle. Painossa on mukana esineen sisään jäänyt maa, jota ei konservoimattomasta löydöstä ryhdytty poistamaan. Mitat 39,00 x 34,00 x 39,00 mm

- 4 **Vyönsolki** 1 kpl, 10,40 g
Ns. epäsymmetrinen vyönsolki, kupariseosta. Katkelmallinen. Neula on yhä kiinni soljen keskivartaassa. Keskivartaan toisella puolella on kulmikas osa ja toisella puolella kaareva osa, jossa on ulkoneva kärki paikassa, johon neulanpään on tarkoitus laskeutua. Koristelua erottuu paikoin (uurreviivaa sekä uurreviivan ja esineen reunan välisiä lyhyitä poikkiviivoja). Samantapainen, muttei identtinen ja niukemmin koristeltu kuin Kivikoski 1973: Abb. 1196. Soljen kehyyksen mitat 40 x 23 x 5 mm. Alhaalla ilmoitetussa mitoissa ovat mukana esineen vääntyneisyys ja taaksepäin kääntyneen, paikalleen juuttuneen neulan antama lisä kokonaispituuteen.
Mitat 50,00 x 23,00 x 13,00 mm
- 5 **Vyönhela** 3 kpl, 11,30 g
Kolme samantyyppistä vyönhelaa, kupariseosta. Heloissa on kupera kilpi, jossa kolme suoraa sivua ja kaareva yläsivu, jonka laella on tappi. Alasivulla on kiinnityssilmukka. Yhdessä heloista on kiinnityssilmukassa kiinni pyöreä, paikoilleen juuttunut kupariseosrengas. Koristereliefinä on jonkinlainen palmettiaihe. Kilven taustalla on kiinnistysnasta; kahdessa helassa on paikoillaan nastan nelikulmainen kanta. Kilven paksuus runsaat 2 mm. Alla ilmoitettu esineiden yhteenlaskettu paino ja yhden helan mitat. Helat muistuttavat läheisesti (ei identtisesti) helaa lähteessä Kivikoski 1973: Abb. 916.
Mitat 22,50 x 15,00 x 6,00 mm
- 6 **Vyönhela** 1 kpl, 3,10 g
Vyönhela, kupariseosta. Viisikulmainen (kolme suoraa sivua ja kahden lyhyen sivun muodostama kulma). Koristereliefin muodostaa jonkinlainen nelilehtiaihe (neljä rengasmaista kuviota). Kilpi on kupera, noin 2,5 mm paksu ja sen takana on kiinnitysnastan tynkä.
Mitat 15,00 x 15,00 x 4,50 mm
- 7 **Rautasolki** 1 kpl, 4,30 g
Puolisoikion muotoinen rautakehikko. Vyön tai hihnan solki (suoralla sivulla on neulankannan aiheuttamaa kulumaa). Luultavasti historiallinen tai resentti. Luettelointihetkellä ei juurikaan ruosteessa.
Mitat 27,50 x 23,00 x 3,00 mm
- 8 **Rautarengas** 1 kpl, 8,00 g
Rautainen rengas, luultavasti hihnanjakaja. Halkaisija 33,5 mm. Poikkileikkaukseltaan pyöreän varren paksuus 4 mm.
- 9 **Pronssikello** 1 kpl, 61,20 g
Kupariseospellistä tehty kello. Kellon vaippa on taitettu noin 1 mm paksuisesta pellistä, ja sen sivulla on niitattu sauma. Kellon kanta on samanlaista peltiä, joka yhdellä kyljellä laskostuu vaipan päälle ja on niitattu kiinni. Laella on kiinnityssilmukka. Esine on typistetyin kartion muotoinen (tasainen laki), litistynyt, mutta muuten ehjä. Sisäpuolella näyttää olevan paikoillaan kupariseosputkesta tai

- rullasta tehty kellonkieli.
Mitat 61,00 x 72,00 x 24,00 mm
- 10 **Pronssikello** 1 kpl, 32,50 g
Kupariseospellistä tehty kello. Esineessä on noin 1 mm paksusta pellistä tehty typistetyin kartion muotoinen vaippa, jossa on kupariseosniiteillä kiinnitetty sauma. Tasainen laki on samanlaista peltiä, ja se on laskostettu vaipan yläosan päälle ja kiinnitetty kupariseosniiteillä. Laella on kiinnityssilmukka, Kello on litistynyt, mutta muuten ehjä. Kellon sisällä näyttää olevan kupariseospeltirullasta tehty kieli.
Mitat 56,00 x 59,00 x 27,00 mm
- 11 **Pronssilevy** 16 kpl, 87,20 g
Noin 1 mm paksun kupariseospellin katkelmia. Leikeltynyt, väänneltyjä paloja, joista osa on kaksinkerroin taiteltuja. Osassa sulamisjälkiä. Ainakin kaksi isoa monikerroksista katkelmaa (isomman mitat 60 x 25 x 3 mm), jossa on kiinni isokantaisia kupariseosniitejä, lienevät kattilasta.
- 12 **Pronssiesine** 1 kpl, 6,10 g
Noin 1 mm paksusta kupariseospeltileikkeestä tehty esine. Kappale on epäsymmetrisen suorakaiteen muotoinen, mutta lähes kaksin kerroin väännetty. Yhdellä kapealla sivulla on kaksi kupariseosniittiä, joissa on vielä toisen peltikappaleen jäännöstä. Esine on koristeltu tiheästi mutta epäsäännöllisesti lyödyillä häränsilmäleimoilla (pisteympyräleimoilla), joista ainakin osassa pisteen kohta on puhkinainen.
Mitat 31,00 x 20,00 x 12,00 mm
- 13 **Pronssiesine** 1 kpl, 8,10 g
Vääntynyt kupariseospellin pala, paksuus noin 1 mm. Yksi terävähkö kulma (vähän alle 90 astetta), jota vastapäätä on kaareva, repaleinen reuna; kulman ja kaaren välissä on reunoilla laajat kulmat (selvästi yli 90 astetta). Terävässä kulmassa on paikallaan kupariseosniitti, kaarevalla reunalla on niitin reikä. Laajan kulman muodostavilla reunoilla on repeytymät, joiden kohdalla lienee ollut vastaavat niitinreiät. Kattilan paikka?
Mitat 53,00 x 39,00 x 11,00 mm
- 14 **Pronssiesine** 1 kpl, 4,70 g
Noin 1 mm paksusta kupariseospellistä tehty esine, jonkinlainen hela. Epäsäännöllisen suorakaiteinen kappale on taitettu pituussuunnassa kaksin kerroin, ja lyhyet päät on niitattu yhteen kupariseosniiteillä. Taitoskohdan edessä on iso pyöreähkö lovi. Esineen suurempaa pitkä sivua reunustaa kahden kapean uurteen muodostama nauha, jossa on pieniä pisteileimoja. Esine on vääntynyt.
Mitat 37,00 x 22,00 x 10,00 mm
- 15 **Pronssilevy** 1 kpl, 7,10 g
Noin 1 mm paksusta kupariseospellistä tehty esine. Koostuu kahdesta kappaleesta. Toisessa kappaleessa on pitkä suora sivu ja sitä vastapäätä kahden lyhyemmän sivun muodostama leveä kulma. Kappale on suunnilleen kulman kohdalla taitettu pituussuunnassa kaksin kerroin: Kappaleen sivuja reunustaa uurreviiva. Kappale on niitattu kiinni yhdellä kupariseosniitillä. Toinen, epäsäännöllisemmän muotoinen pitkänomainen kappale on taitettu kaksin kerroin ja työnnetty toisesta päästään ensimmäisen kappaleen taitoksen sisään, jonne se on juuttunut
Mitat 44,00 x 31,00 x 7,00 mm

- 16 **Pronssiesine** 1 kpl, 1,30 g
Kupariseoksesta tehty nappimainen esine. Epäsäännöllisen neliön muotoinen leikattu levy (paksuus 1,5 mm), jonka sivuja reunustavat pakottamalla tehtyjen kohopistekuvioiden rivit. Levyn läpi on lyöty kupariseosniitti, jossa on kaksi vartta, Mitat 18,00 x 17,00 x 5,00 mm
- 17 **Sulanut pronssi** 5 kpl, 68,60 g
Sulanutta kupariseosta. Kaksi kappaletta ovat peräisin noin 1 mm paksusta pellistä. Muut kappaleet ovat täysin amorfisia.
- 18 **Musketinkuula** 1 kpl, 20,70 g
Epäsymmetrisen pallomainen lyijykuula, halkaisija 16 - 17 mm.
- 19 **Kantasormus** 1 kpl, 1,20 g
Katkelmallinen sormus, kupariseosta. Sormuksessa on pyöreähkö kanta (halkaisija noin 11 mm). Kannassa lienee kuviointia, josta ei kuitenkaan saa selvää. Sormuksen varsi/rengas on katkennut kannan toiselta puolelta. Varren tynkä on kierretty kannan alapuolelta renkaaksi, joka ei mahdu sormeen. Mitat 13,00 x 11,00 x 8,00 mm
- 20 **Palanut savi** 1 kpl, 6,80 g
Kappale harmaata, hieman kuonaantunutta savea. Sekoitteetonta.
- 21 **Pronssilevy** 2 kpl, 1,40 g
Kaksi erikokoista, leikattua palaa noin 1 mm paksua kupariseospeltiä. Isompi pala (22 x 14 mm) on kaareva.
- 22 **Rautaesine** 1 kpl, 4,10 g
Pieni, niittimäinen rautaesine, jossa on nelilehtimäinen kantalevy (13 x 10 x 4 mm) ja siitä lähtevä, paksu, poikkileikaukseltaan soikea (7 x 5 mm) varsi, joka kääntyy noin 90 asteen kulmassa. Mitat 11,50 x 14,00 x 10,00 mm
- 23 **Palanut luu** 1 kpl, 0,10 g
Pieni palaneen luun siru.